

**UCHWAŁA NR XCII/2500/22
RADY MIASTA KRAKOWA**

z dnia 6 lipca 2022 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zmian
uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005 i 1079) w związku art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870, Dz. U. z 2021 r. poz. 1797) Rada Miasta Krakowa uchwala co następuje:

§ 1. 1. Po rozpatrzeniu petycji *, dotyczącej zmian uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza, Rada Miasta Krakowa nie uwzględniła wniesionej petycji.

2. Uzasadnienie stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa do poinformowania składającego petycję o sposobie jej rozpatrzenia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miasta Krakowa

Michał Drewnicki

W dniu 3 marca 2022 r. wpłynęła do Rady Miasta Krakowa petycja * dotycząca zmian uchwał antysmogowych i programów ochrony powietrza.

Petycja została przekazana do Prezydenta Miasta Krakowa celem przygotowania i przedstawienia informacji umożliwiających jej rozpatrzenie przez Radę Miasta Krakowa.

Prezydent Miasta Krakowa udzielając wyjaśnień poinformował, że podjęcie przez Sejmik Województwa Małopolskiego, na podstawie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, ze zm.), uchwały w sprawie określenia rodzajów paliw dopuszczonych do stosowania na obszarze Gminy Miejskiej Kraków było obowiązkiem wynikającym z realizacji Programu ochrony powietrza, stanowiącego akt prawa miejscowego. W obliczu rażąco przekraczanych norm jakości powietrza w Krakowie, potęgowanych wyjątkowo niekorzystnym położeniem geograficznym sprzyjającym kumulowaniu się zanieczyszczeń, a w konsekwencji naruszeniem prawa do życia i ochrony zdrowia, a także niewywiązania się ze zobowiązań Polski wynikających z prawa Unii Europejskiej, wprowadzenie tak restrykcyjnego zakazu stanowiło środek adekwatny do celu, jakim było zniwelowanie zanieczyszczeń do poziomów zgodnych z obowiązującym prawem.

Konstytucyjnym obowiązkiem władz publicznych jest zapobieganie negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska. Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza w Krakowie było także szczególnie istotne ze względu na duże zaludnienie naszego Miasta. Szacowano, że z powodu zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym umiera rocznie kilkaset osób w Krakowie. Życie ludzkie jest wartością nadrzędną, a wprowadzony restrykcyjny zakaz w istniejących uwarunkowaniach był działaniem niezbędnym i prawidłowo ukierunkowanym. Dopuszczenie ponownego spalania biomasy w Krakowie nie pozostałoby bez znaczenia dla jakości powietrza, a zatem również dla efektów określanych w Programie ochrony powietrza wdrażanym w Województwie Małopolskim.

Uchwała nr XVIII/243/16 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 15 stycznia 2016 r. wprowadzająca na terenie Krakowa całkowity zakaz spalania paliw stałych w instalacjach (weszła w życie z dniem 1 września 2019 r.) doprowadziła do wymiany kilkudziesięciu tysięcy palenisk na proekologiczne źródła grzewcze. Aktualnie prawie 100% budynków na obszarze Gminy Miejskiej Kraków ogrzewanych jest proekologicznie, co jest związane ze stopniową transformacją Miasta w kierunku odnawialnych źródeł energii. Nowopowstałe systemy ogrzewania pozwoliły bowiem praktycznie całkowicie zredukować emisję pyłów z sektora komunalno-bytowego, który przed wejściem w życie uchwały miał największy udział w notowanych przekroczeniach.

Cofnięcie zakazu przyczyniłoby się zatem do zwiększenia emisji zanieczyszczeń na obszarze Miasta oraz spowodowałoby utratę osiągniętych przez Gminę Miejską Kraków na przestrzeni lat efektów w postaci poprawy jakości powietrza. Ponadto stanowiłoby to zaprzepaszczenie wysiłku i nakładów finansowych poniesionych zarówno przez Miasto, jak i przez jego mieszkańców, którzy zrealizowali inwestycje w zakresie zmiany systemu ogrzewania.

Decyzja o rezygnacji z utrzymania osiągniętych efektów byłaby zatem nieracjonalna i nieekonomiczna oraz mogłaby spowodować trudno odwracalne skutki.

Analizując aspekt finansowy podjęcia tego typu decyzji należy także uwzględnić okoliczność, że Gmina Miejska Kraków otrzymała na realizację niniejszych przedsięwzięć środki finansowe (pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie) w kwocie ponad 220 mln zł.

Zgodnie z zasadą trwałości wynikającą z zawartych przez Gminę Miejską Kraków umów w powyższym zakresie podkreślenia wymaga, że Miasto Kraków jest zobligowane do przestrzegania uregulowań dotyczących okresu trwałości projektu, tj. czasu, w którym projekt nie może być poddawany znaczącym modyfikacjom. Dotyczy to w szczególności utrzymania celów oraz wskaźników produktu oraz rezultatu określonych we wniosku o dofinansowanie, pod rygorem konieczności zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z należnymi odsetkami.

Prowadzone przez władze Miasta Krakowa działania nie stanowią dyskryminacji paliw biomasowych i promocji paliw gazowych. Proces spalania biomasy przyczynia się bowiem do emisji pyłu i innych zanieczyszczeń, a co za tym idzie, wzrostu stężeń tych zanieczyszczeń w powietrzu.

W szczególnej sytuacji Krakowa, położonego w dolinie utrudniającej przewietrzanie, charakteryzującego się niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi, tj. dominującymi ciszami atmosferycznymi czy częstymi inwersjami termicznymi nie sprzyjającymi pionowemu transportowi zanieczyszczeń i powodującymi ich kumulację w przypowierzchniowej warstwie atmosfery, każda dodatkowa wprowadzona emisja, może doprowadzić do kumulowania się wysokich stężeń w powietrzu. W kontekście strategii ochrony powietrza biomasa jest przede wszystkim paliwem stałym, którego spalanie wiąże się z emisją zanieczyszczeń, takich jak pyły czy benzo(a)piren, których stężenia w powietrzu przekraczają wyznaczone prawem normy.

W wyniku konsekwentnie realizowanych od lat przez Miasto działań w przedmiotowym zakresie, stężenia substancji odnotowywane przez stacje monitoringowe ulegały sukcesywnemu obniżeniu i w roku 2020 na wszystkich z ośmiu stacji monitoringowych stężenia średnioroczne dla pyłu zawieszonego PM10 wykazały wartości zgodne z normą. Wstępna analiza danych z monitoringu wskazuje, iż w roku 2021 również wszystkie stacje monitoringowe (z wyjątkiem stacji komunikacyjnej przy alei Krasińskiego usytuowanej w kanionie ulicznym) osiągnęły wartości normatywne w zakresie stężeń średniorocznych PM10.

Na przestrzeni ostatnich lat sukcesywnemu obniżeniu ulega także liczba dni ze stężeniami średniodobowymi tej substancji powyżej wartości dopuszczalnej.

Poprawa jakości powietrza to jedno z najistotniejszych wyzwań Strategii Rozwoju Miasta Krakowa, a dbałość o zdrowie i komfort życia mieszkańców Małopolski jest nadrzędnym celem wdrażania zadań Programu ochrony powietrza.

Mając powyższe okoliczności na uwadze należy stwierdzić, że wspieranie inicjatyw dążących do liberalizacji istniejących uchwał antysmogowych, jak również zmiana polityki antysmogowej realizowanej na terenie Krakowa oraz Województwa Małopolskiego, byłoby działaniem nieracjonalnym i nieuzasadnionym.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Krakowa po zapoznaniu się z ww. informacjami przedstawionymi przez Prezydenta Miasta Krakowa zarekomendowała rozpatrzenie zgłoszonej petycji w sposób zaproponowany w treści projektu uchwały.